

Heilige mis

Homilie van paus Benedictus XVI

Kribbeplein – Bethlehem

Woensdag 13 mei 2009

Dierbare broeders en zusters in Christus,

Ik dank de almachtige God, Die mij de genade heeft geschonken naar Bethlehem te komen, niet alleen om de geboorteplaats van Christus eer te bewijzen, maar ook om u, dierbare broeders en zusters in het geloof, in deze Palestijnse gebieden ter zijde te staan. Ik dank Patriarch Fouad Twal voor de woorden die hij in uw naam gesproken heeft en begroet mijn broeders in het bisschopsambt, alle priesters, religieuzen en leken, die zich dagelijks inspinnen om deze plaatselijke kerk te bevestigen in het geloof, in de hoop en in de liefde. Mijn hart gaat in het bijzonder uit naar de pelgrims uit de door oorlog geteisterde Gazastrook: ik vraag u uw gezinnen en uw gemeenschappen te verzekeren van mijn innige verbondenheid, mijn diepe droefheid over de geleden verliezen en mijn gebed voor het grote werk van de wederopbouw dat nu voor u ligt. Ook bid ik dat het embargo spoedig opgeheven mag worden.

“Vreest niet, want ik verkondig u een vreugdevolle boodschap ... Heden is u een Redder geboren ... in de stad van David” (Lc. 2,10-11). De boodschap van de komst van Christus, die door de stemmen van engelen uit de hemel werd gebracht, weerklinkt nog steeds in deze stad en ook in gezinnen, huizen en gemeenschappen over de hele wereld. Die boodschap is, zoals de engelen zeggen, “een vreugdevolle boodschap die bestemd is voor het hele volk”. Er wordt verkondigd dat de Messias, de Zoon van God en de Zoon van David, “voor u” geboren is: voor u en voor mij, en voor de mensen van alle plaatsen en tijden. In het plan van God werd Bethlehem, “klein onder Juda’s

geslachten” (Mi. 5,1), tot een plaats van onvergankelijke heerlijkheid: de plaats waar, in de volheid der tijden, God heeft besloten mens te worden, aan de lange heerschappij van zonde en dood een einde te maken en aan een wereld die oud en moe geworden was en die terneer werd gedrukt door hopeloosheid, nieuw leven in overvloed te brengen.

Overall verbinden mensen Bethlehem met deze Blijde Boodschap van wedergeboorte, vernieuwing, licht en vrijheid. En toch lijkt die geweldige belofte hier, midden onder ons, zo ver verwijderd van de vervulling! Hoe ver weg lijkt ons dat Rijk van grote

macht en vrede, van veiligheid, gerechtigheid en recht, dat de profeet Jesaja in de eerste lezing heeft aangekondigd (vgl. Jes. 9,6) en waarvan wij verkondigen dat het met de komst van Jezus Christus definitief begonnen is!

Sinds de dag van Zijn geboorte was Jezus namelijk “een teken dat weersproken wordt” (Lc. 2,34), en dat is Hij nog steeds, tot op de dag van vandaag. De Heer van de legerscharen, Wiens “oorsprong in het verre verleden ligt, in lang vervlogen dagen” (Mi. 5,1), wilde Zijn Rijk beginnen door in dit kleine stadje geboren te worden en in de stilte en de eenvoud van een grot als hulpeloos Kind in een kribbe in onze wereld binnen te komen. Hier in Bethlehem, te midden van allerlei tegenstrijdigheden, echoën de stenen nog steeds deze “Blijde Boodschap”, de Boodschap van de Verlossing. En deze stad is meer dan alle andere geroepen die boodschap aan de wereld te verkondigen. Want hier heeft God getoond, op een manier die iedere menselijke hoop en verwachting overstijgt, dat Hij trouw is aan Zijn belofte. Met de geboorte van Zijn Zoon heeft Hij de komst geopenbaard van een Rijk van liefde: een goddelijke liefde, die nederdaalt om genezing te brengen en ons op te richten; een liefde die zich openbaart in de vernedering en de zwakte van het Kruis en die toch zegeviert in de glorievolle verrijzenis tot nieuw leven. Christus heeft een Rijk gebracht dat niet van deze wereld is, maar dat de wereld kan veranderen, omdat het de macht heeft harten om te vormen, het verstand te verlichten, de wil te versterken en iedere scheidsmuur neer te halen. Door ons vlees met al zijn zwakte aan te nemen en het door de kracht van Zijn geest met glans te omgeven, heeft Jezus ons geroepen getuigen van Zijn overwinning over zonde en dood te zijn. En dat is wat wij naar de boodschap van Bethlehem moeten zijn: getuigen

van de overwinning van Gods liefde over de haat, de zelfzucht, de angst en de wrok, die de betrekkingen tussen mensen verlammen en verdeeldheid brengen waar broeders met elkaar in eendracht zouden moeten leven, vernietiging waar mensen zouden moeten bouwen, vertwijfeling waar de hoop zou moeten opbloeien!

“In deze hoop zijn wij gered”, zegt de apostel Paulus (Rom. 8, 24). En toch bevestigt hij met volledig realisme dat de gehele schepping tot aan de dag van vandaag zucht en barensweeën lijdt, zoals ook wij, die de eerstelingen van de Geest hebben ontvangen, geduldig wachten op de vervulling van onze verlossing (vgl. Rom. 8, 22-24). In de tweede lezing van vandaag trekt Paulus een les uit de Menswording, die bijzonder van toepassing is op datgene wat u, Gods uitverkorenen in Bethlehem, opgelegd is: “Want de genade van God ...is op aarde verschenen”, zegt hij ons, en “leert ons goddeloosheid en wereldse begeerten te verzaken en bezonnen, rechtvaardig en vroom te leven in deze tijd, terwijl wij uitzien naar de zalige vervulling van onze hoop, de openbaring van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland Christus Jezus” (Tit. 2,11-13).

Zijn dat soms niet de deugden die mannen en vrouwen moeten hebben, die in hoop leven? Ten eerste, de voortdurende bekering tot Christus, die niet alleen blijkt uit onze daden, maar ook uit onze instelling: de moed ons af te wenden van onvruchtbare en nutteloze wegen van denken, handelen en reageren; het cultiveren van een denkwijze die gericht is op gerechtigheid, op eerbied voor de rechten en plichten van allen, evenals een gemeenschappelijke betrokkenheid op het algemeen welzijn, en volharding in het goede en in het afwijzen van het kwade. Hier in Bethlehem wordt van de leerlingen van Christus een bijzondere vol-

harding verlangd: volharding in het trouw getuigen van Gods heerlijkheid, die hier door de geboorte van Zijn Zoon is geopenbaard; en volharding in het getuigen van de Blijde Boodschap van Zijn vrede, die van de hemel is neergedaald en op aarde is komen wonen.

“Vreest niet!” Dat is de boodschap die de Opvolger van Petrus u vandaag wil meegeven, een boodschap die de boodschap van de engelen opnieuw doet weerklinken en herinnert aan de opdracht die onze geliefde Paus Johannes Paulus II u in het grote jubileumjaar van de geboorte van Christus gegeven heeft. Rekent op de gebeden en de solidariteit van uw broeders en zusters in de Wereldkerk en werkt eraan, door concrete initiatieven, uw aanwezigheid te verstevigen en nieuwe mogelijkheden te scheppen voor degenen die in de bekoring zijn te vertrekken. Weest een brug van dialoog en constructieve samenwerking bij de opbouw van een cultuur van vrede, die ons weg kan voeren uit de huidige vastgelopen toestand van angst, agressie en frustratie. Bouwt uw plaatselijke kerken op, maakt ze tot werkplaatsen van dialoog, van tolerantie en van hoop, van solidariteit en van daadkrachtige liefde.

Weest voor alles getuigen van de macht van het leven, van het nieuwe leven dat de verrezen Christus heeft gebracht, van het leven dat zelfs de meest duistere en hopeloze menselijke situaties kan verlichten en veranderen. Uw land heeft niet alleen nieuwe economische en politieke structuren nodig, maar ook – en dat is het belangrijkste – om zo te zeggen een nieuwe “geestelijke” infrastructuur, die in staat is de energie van alle mensen van goede wil te stimuleren in dienst van scholing, ontwikkeling en de bevordering van het algemeen welzijn. U hebt de menselijke bronnen om die cultuur

van vrede en wederzijds respect op te bouwen, die een betere toekomst voor uw kinderen kan garanderen. Dat is de nobele opgave die voor u ligt. Vreest niet!

De aloude en eerbiedwaardige Geboortekerk, getekend door de stormen van de geschiedenis en de last der tijden, rijst voor ons op als getuige van een geloof dat stand houdt en de wereld overwint (vgl. 1 Joh. 5,4). Het kan geen bezoeker van Bethlehem ontgaan dat de grote poort die toegang geeft tot het huis van God in de loop der eeuwen steeds nauwer is geworden. Laten wij daarom vandaag bidden dat de poort die voert tot het mysterie van Gods Tegenwoordigheid onder de mensen, tot de tempel van onze gemeenschap met Zijn liefde en tot voorsmaak van een wereld van altijddurende vrede en eeuwige vreugde, door Gods genade en onze inzet zich steeds wijder mag openen, om ieder menselijk hart te verwelkomen, te vernieuwen en om te vormen. Op die manier zal in Bethlehem de boodschap blijven weerklinken, die aan de herders, aan ons en aan de gehele mensheid is toevertrouwd: “Eer aan God in den hoge en vrede op aarde aan de mensen die Hij liefheeft!” Amen.

© Copyright 2009 – Libreria Editrice Vaticana / R.-K. Kerkgenootschap in Nederland

Vertaling: dr. N. Stienstra, met medewerking van drs. N.M. Schnell, pr